

Lektor i psykologi, dansk og filosofi på Slagelse Gymnasium har forfattet en grundbog til psykologiundervisningen på gymnasialt C-niveau. Målgruppen er ret åbenlys og sigter altså mod det laveste niveau på gymnasiet med to semestres undervisning enkelte timer om ugen.

Drevet af nysgerrighed på, hvordan lærebogsmaterialet og tilgangen er anno 2021, satte jeg mig for at læse bogen fra A til Z. Samlet set skal der lyde stor ros samt et befriende suk over perspektivering og nuanceringer af komplekse emner. Bogen fremstår generelt lædige og tro imod læreplanens faglige mål om videnskabeliggørelse, kontra hvad der bliver kaldt "hverdagspsykologi".

Indledende retter bogen fokus på den afsluttende eksamen i psykologi. Herunder en tydeliggørelse af hvad og hvordan eleverne skal kunne præstere for at få en god karakter. Forståeligt nok. Men også en lidt kedelig start på et fag, der gerne skulle drives af lyst og nysgerrighed (på sig selv og andre). I værste fald røg psykologi over i skuffen med alle de andre fag, hvor præstation og høje krav er fokus.

Bogen kommer derfor lidt tungt fra start, med to kapitler om hvordan man arbejder med faget på gymnasialt niveau. Herefter følger den forsknings- og metodemæssige side af psykologien (desværre blottet for referencer).

Får man kæmpet sig igennem disse to kapitler venter belønningen i form af en bred vifte af, hvad psykologi og relaterede fag kan byde på af nuancer og perspektiver i forhold til nutidige, nærværende problemstillinger på både individ- og samfundsniveau. Således har forfatteren valgt at fokusere på fire særdeles relevante og spændende temaer omkring udvikling, læring, unges udfordringer samt fordomme/diskrimination/ekstremisme.

Generelt spiller teksterne fint sammen med understøttende billeder, opsummeringer af forskningsartikler, tilknyttede gruppeopgaver og individuelle refleksionsopgaver. Det er indtrykket, at man layoutmæssigt har anstrengt sig for at gøre læsningen overskueligt og appetitlig, hvilket også er lykket.

Som gammel psykolog kan jeg af og til blive blæst bagover af de krav, der i bogen stilles til eleverne. Eksempelvis at skulle lave "en virkelig, virkelig interessant og fængende video, som på maksimum 2 minutter fortæller, hvordan man foretager en kritisk vurdering af en psykologisk undersøgelse." (s. 40).

Eller: "Fremstil undervisningsmateriale til folkeskolelever (f.eks. en lille pjece), som beskriver, hvad ekstremisme er, hvorfor nogle personer bliver radikaliserede, og hvad man kan gøre for at forhindre dette." (s. 219).

Det er mit indtryk, at bogen har ligget i skuffen et par år, inden den blev udgivet. Dels er der kun referencer frem til 2019 og dels er Corona-pandemien ikke nævnt med ét ord, hvilket ellers ville have været uendelig oplagt at behandle f.eks. i afsnit om resiliens på individ- og kulturelt niveau. Om ikke andet, ville det have været relevant at inddrage psykologiske konsekvenser af en så (historisk) almenmenneskelig omvæltning i de opfølgende opgaver og refleksioner.

Under temaet unges udfordringer har Magnus Riisager udvalgt tre udfordringer: stress, afhængighed og ensomhed. Der er interessante og oplysende tekster om ekstremisme. Men hvad angår stress-delen bliver emnet reduktionistisk behandlet. Kort berøres den neurobiologiske side af stress. Ud fra det perspektiv konkluderes – ukritisk – at kronisk stress ofte fører til depression. Dette argumenteret ud fra rotteforsøg, som viser at stressbelastede og såkaldt "deprimerede" rotter har færre nydannede celler i hippocampus end kontrolrotter. Og at mennesker med depression har en påvist "skrumpet hippocampus" (s.167). Rigtig ærgerligt, når nu bogen ellers lægger så skarpt ud i en skelnen mellem "hverdagspsykologi" og videnskabelig funderet psykologisk forskning.

Når det er sagt, så fremstår bogen overordnet set som en lædige og vellykket bog til sin målgruppe af elever på gymnasialt niveau, der formentligt går mere reflekterede og kritisk undersøgende til værks, uanset om det gælder fake news eller forskningsdesigns.

Af Lizette Myrting, cand.psych., specialist i psykoterapi og supervision og specialpsykolog i psykiatri

